

J.W. Rosłon

"A Bibliographical Guide to New Testament Research", R.T. France (ed. by), Cambridge 1979 : [recenzja]

Studia Theologica Varsaviensia 20/1, 307-308

1982

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

w drugiej części gruntowne omówienie poszczególnych metod (krytyka tekstu, krytyka literacka, zagadnienia historii przekazywania tekstu, historii redakcji, historii form, dziejów tradycji, krytyka historyczna, reinterpretacje tekstu w dziejach i określenie sensu historycznego, by wreszcie w cz. IV przedstawić na konkretnym przykładzie z Rdz 28, 10—22, jak omówione badania egzegetyczne się warsztatowo przeprowadza. Do każdej metody podana jest osobno literatura uwzględniająca wprowadzenie, zasady i ogólny pogląd, możliwości dalszego rozwoju i pozycje krytyczne przeciwne oraz przeprowadzanie na przykładach w już opublikowanych pracach, a niekiedy także historia badań tą metodą przeprowadzanych. Czytelnik jest dokładnie pouczony w każdym wypadku czego ma się spodziewać po danej metodzie egzegetycznej, jak się do niej zabierać, jakie poszczególne kroki w niej czynić, do jakich wyników można dojść i wreszcie, jak osiągnięte wyniki krytycznie oceniać. W dodatku podano jeszcze dalszą literaturę, gdzie można sobie znaleźć inne przykłady wzorowego opracowania jakiegoś konkretnego tekstu metodą egzegetyczną przez znanych biblistów, egzegetów renomowanych.

Przestudiowanie tego podręcznika może wyrobić zmysł podejścia naukowego i prawidłowego zastosowania w egzegezie właściwego warsztatu nawet do trudnych miejsc biblijnych.

J. W. Roston

R. T. France, *A Bibliographical Guide to New Testament Research*. Edited by..., Warden, Tyndale House, Cambridge 1979 JSOT Press 8° ss. 56.

Cienki zeszyt w żółtej kartonowej okładce z charakterystycznym dla wydawnictwa Journal for the Study of the Old Testament, Uniwersytetu w Scheffield z lwem Judy na starożytnej pieczęci hebrajskiej z napisem l'Szema'èbed Jorob'am (zob. D. Diriger, *Le iscrizioni anticebraiche palestinesi*, 1934, pieczęć nr 68) przedstawia już trzecie wydanie (poprzednie w 1968 i 1974) praktycznego przewodnika bibliograficznego dla studiujących Nowy Testament, mające na uwadze jednak w pierwszym rzędzie zainteresowanych z kręgów brytyjskich (nawet nie amerykańskich) i dlatego nawet obce pozycje cytuje w przekładzie angielskim, gdy taki istnieje. Współpracownikami wydawcy są filolog semicki A. R. Millard z Uniw. w Liverpool i nowotestamentalista G. N. Stanton z Uniw. w Londynie Kings College. Począwszy od wskazania brytyjskich księgozbiorów, od których zacząć należy poszukiwa-

nie potrzebnej pozycji, a skończywszy na nauce języków obcych współczesnych, w 27 punktach zebrano i krótko oceniono najbardziej podstawowe publikacje ze wszystkich dziedzin potrzebnych dla stworzenia warsztatu naukowego możliwie kompletnego dla badacza Nowego Testamentu. Prawda, że tego rodzaju pomoc prędko się starzeje, zwłaszcza w obecnej dobie lawiny wciąż nowych publikacji naukowych, ale pozostają owe ramy wskazujące na dziedziny nauki wiążące się ze studium biblijnym i pozostają trwale pozycje klasyczne, które tu zostały przede wszystkim przytoczone. Ponadto tego rodzaju przewodniki, jak widać, otrzymują co parę lat nowe, bardziej aktualne wydanie. U nas zrobił dobry początek ks. prof. Kazimierz Romaniuk swoim „Wprowadzeniem metodologicznym do Nowego Testamentu”, w serii „Sprawy biblijne” (zesz. 18), wyd. w Księg. św. Wojciecha w 1966 r., ale od tej pory już przydałoby się nowe ujęcie, w którym przy wykorzystaniu pozycji zagranicznych, jak choćby wspomniany właśnie R. T. France i podobne w języku niemieckim czy francuskim, obficie sięgnęłoby się jednak do stołu publikacji polskich, które pozostają nieznanymi naszym studentom a niekiedy i współkolegom. Jeżeli by się szło po lini przyjętej przez ks. K. Romaniuka i nie ograniczało się tylko do „przewodnika bibliograficznego” ale dawało obszerniejsze wprowadzenie w poszczególne zagadnienia pomocnicze — wydaje się, że w takim przewodniku znalazłoby miejsce praktyczne uwagi i przykłady pracy różnymi metodami krytycznymi egzegetycznymi na jakimś konkretnym tekście. Opracowanie podobnego przewodnika bibliograficzno-metodycznego dla studium Starego Testamentu narzuca się samo przez się. Można by wysunąć nieśmiałą propozycję, by opracowywały przynajmniej od strony bibliograficznej te ośrodki teologiczne, które wydają polską bibliografię biblijną osobną czy też w ramach bibliografii teologicznej wzgl. „nauk kościelnych” jak to się przyjęło określać.

Na zakończenie krótka uwaga uzupełniająca, że omawiany *Bibliographical Guide* został wydany na tzw. małej poligrafii.

J. W. Rosłon

Apokryfy Nowego Testamentu. Pod redakcją ks. Marka Starowieyskiego, Lublin 1980 Tow. Nauk. KUL, t. 1: *Ewangelie apokryficzne* 8° ss. 406; 407—756 nlb. 4 (Źródła i monografie 106—107).

W dwóch woluminach ukazał się tom I apokryfów Nowego Testamentu, obejmujący tylko ewangelie apokryficzne. Jak wynika z przed-